

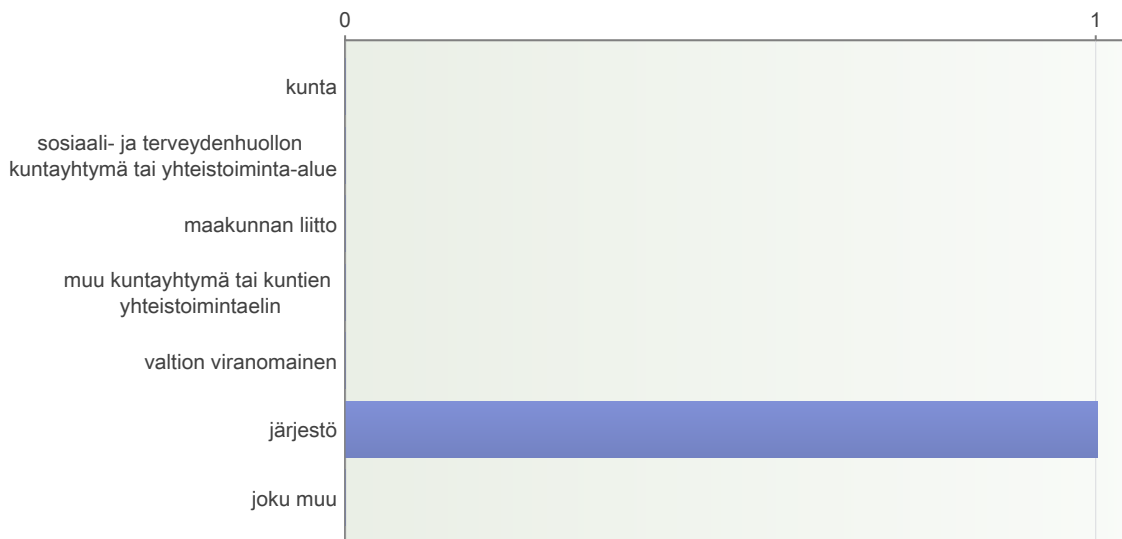
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Keskuskauppakamari	Leena Linnainmaa	leena.linnainmaa@chamber.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistus onnistuessaan kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Syrjäseuduillakaan tilanne ei ainakaan huonone. Pitkät jonotusajat ovat ongelmana nykyisissä julkisen sektorin palveluissa.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen edellyttää kuitenkin aikaisempaa voimakkaampaa panostusta sairauksien ennaltaehkäisyyn. Esitys ei kiinnitä riittävästi huomiota tähän. Maakuntien kannusteita panostaa ennaltaehkäisyyn tulisi lisätä.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuessaan uudistus mahdollistaa 3 mrd kustannusten kasvun hillitsemisen. Tämä edellyttää digitalisaation hyödyntämistä ja ict-projektin onnistumista, palveluiden riittävää integraatiota sekä kilpailuneutraliteetin aitoa toteutumista. Kysymys ei ole vain julkisen sektorin omien tietojärjestelmien rakentamisesta vaan täysin uusista tavoista tuottaa sote-palveluja digitaalisesti. Sekä maakunnissa että valtakunnallisesti tulee luoda kannusteet uusien innovaatioiden käyttöön ottoon ja markkinoiden hyödyntämiseen.

Esityksellä tavoiteltavat kustannussäästöt ovat kuitenkin kiinteässä yhteydessä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Molemmat edellyttävät aikaisempaa voimakkaampaa panostusta sairauksien ennaltaehkäisyyn. Esitys ei kiinnitä riittävästi huomiota tähän. Maakuntien kannusteita panostaa ennaltaehkäisyyn tulisi lisätä.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- On kuitenkin tärkeää varmistaa, että maakuntien ja kuntien tehtävänjako on selkeä. Tämä on välttämätöntä jo kustannusten hillinnän kannalta.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

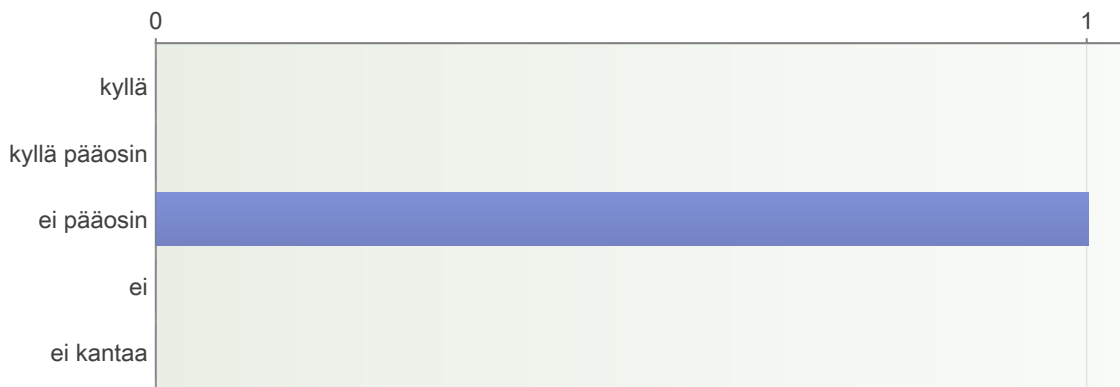
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Pykälät eivät riittävästi vie toimintaa kustannustehokkaaseen kilpaillun markkinan hyödyntämiseen. Käytännössä on tullut jo ilmi, että alueilla on halua sulkea yksityinen palvelutuotanto pois esimerkiksi ruoka-, siivous- ja taloushallintopalveluista sekä diagnostiikasta ja kuvantamisesta. Alueellista valmistelua on tehty tältä pohjalta. Hallituksen esityksessä on varmistettava, että maakunnan palvelulaitoksen järjestämät palvelut tuotetaan tehokkaasti hyödyntäen saatavilla olevaa tarjontaa. Sote-uudistuksen tavoitteet eivät toteudu, jos maakunnat pyrkivät tuottamaan itse tarvittuja palveluita, vaikka niitä olisi saatavilla kilpaillusta markkinasta.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Asiat on järjestettävä selkeästi.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Tasavertaisuuden toteutuminen ja budjettikuri ovat keskeisiä elementtejä uudistuksen onnistumisessa.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Se on suorastaan välttämätöntä. Palvelut on tuotettava siten ja niiden toimesta, jotka pystyvät ne tehokkaimmin tuottamaan. Kilpailu nostaa palveluiden laatua ja tehokkuutta.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kilpailussa markkinassa saa toimia vain yhtiömuodossa.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

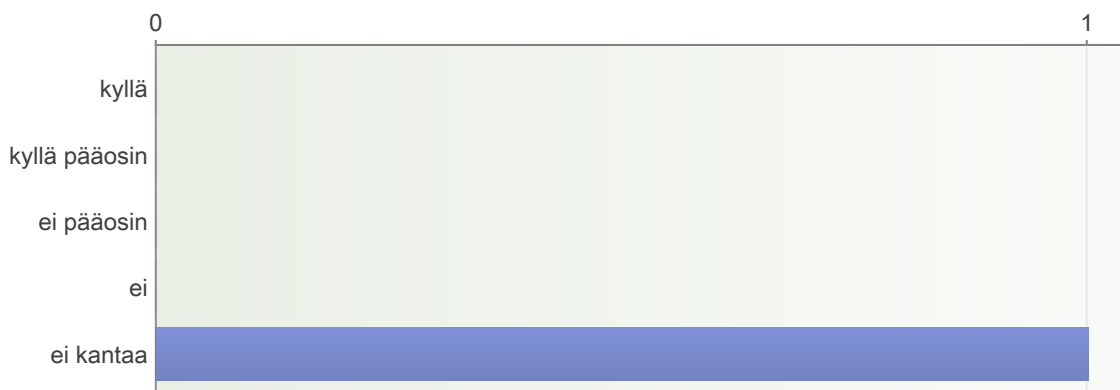
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

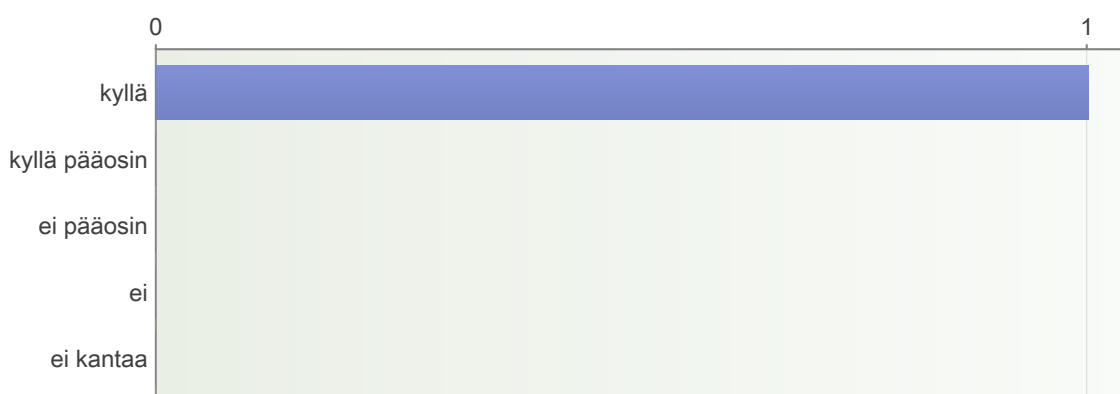
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- On tärkeää, että uudistus ei johda siirtyvien henkilöiden palkkojen nousuun ja kustannusten kasvuun. Periaatteena ei voi olla, että kaikkien siirtyvien henkilöiden palkat harmonisoidaan nostamalla kaikkien palkat korkeimman vertailupalkan mukaiseksi. Tämä uhkasi 3 mrd euron kustannusten hillitsemisen tavoitteen toteuttamista.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Väestörakenteen muutos merkitsee sitä, että eri puolilla maata on runsaasti sote-käytössä olevia tai olleita usein huonokuntoisia kiinteistöjä, jotka eivät enää palvele käyttötarkoitustaan. Kiinteistöt eivät välttämättä ole enää ainakaan pitkään sote-palveluiden käyttöön sopivia kunnoltaan tai sijainniltaan. Muuttoliike vaikuttaa asiaan. Maakunnille ei tule siirtää tällaista vanhentunutta tai sijainniltaan epäsopivaa kiinteistökantaa. Lisäksi on tärkeää, että kilpailuneutraaliteetin takaamiseksi on kiinnitettävä erityistä huomiota palvelulaitoksen yhtiöiltä perimään vuokratasoon ja korvaukseen irtaimen omaisuuden käytöstä.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

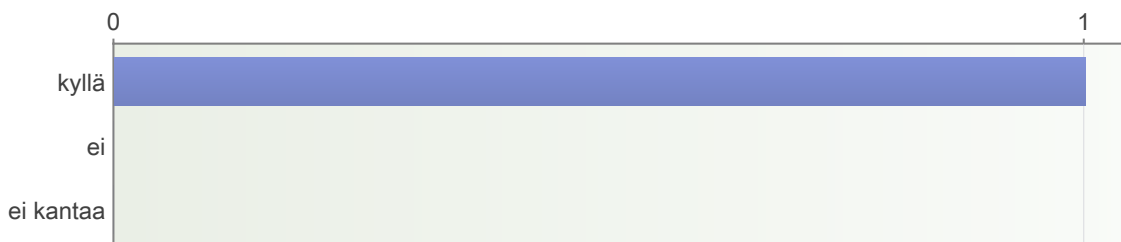

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Keskuskauppakamari esittää, että tuloveroprosentteja rajataan viideksi vuodeksi. Vain näin voidaan varmistua siitä, että kokonaisveroaste ei Suomessa nouse. Tähän tavoitteeseen hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassaan. Lisäksi veroprosentteja tulisi rajata esitystä tiukemmin. Nyt esitys lähtee siitä, että vuoden 2020 tuloveroprosentti voisi olla 0,5 %-yksikköä ja vuoden 2021 1 %-yksikköä korkeampi kuin vuoden 2019 veroprosentti. Lisäksi esitys sisältää mahdollisuuden korottaa tuloveroprosenttia taloudellisesti vaikeassa tilanteessa asetettuja rajoja enemmän. Tämä mahdollisuus tulisi poistaa, sillä lausekkeella voidaan käytännössä vesittää koko siirtymäajan voimassa olevan rajoituksen tarkoitus.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- On tärkeää toteuttaa uudistus ripeästi, eikä esitetty aikataulu ole epärealistinen.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

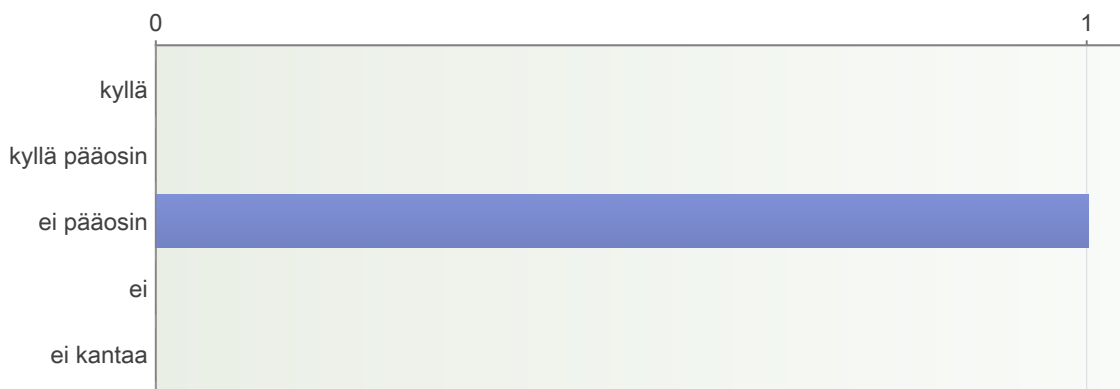
Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien yhdistämiselle ei saa asettaa liian suurta kynnystä erilaisten hyväksymismenettelyjen kautta. Maakuntajakolain 2 ja 10 § toimivat esteenä maakuntien yhdistämisessä siinä tilanteessa, jos joku maakunta ei esimerkiksi pienen kokonsa vuoksi ole elinkelpoinen itsenäisenä toimijana.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

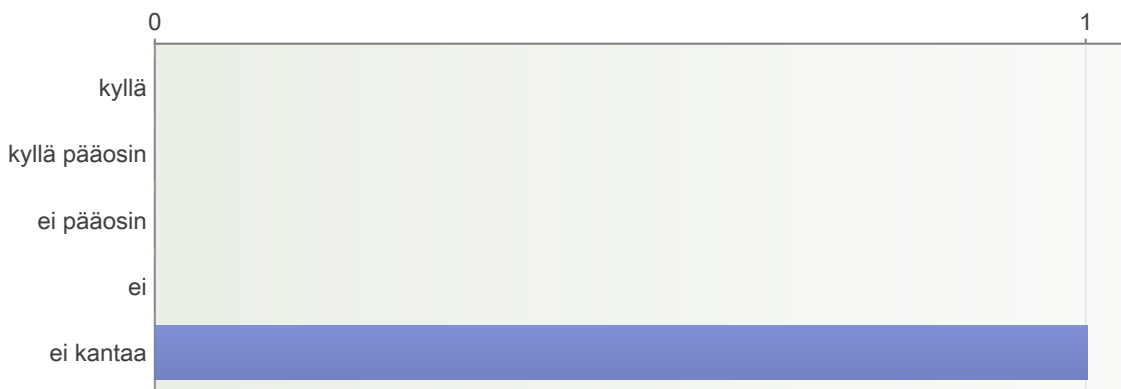
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

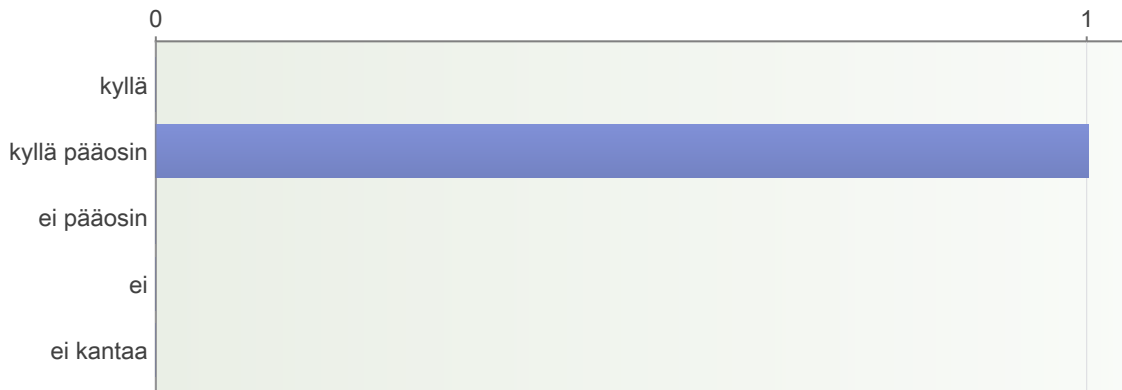
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

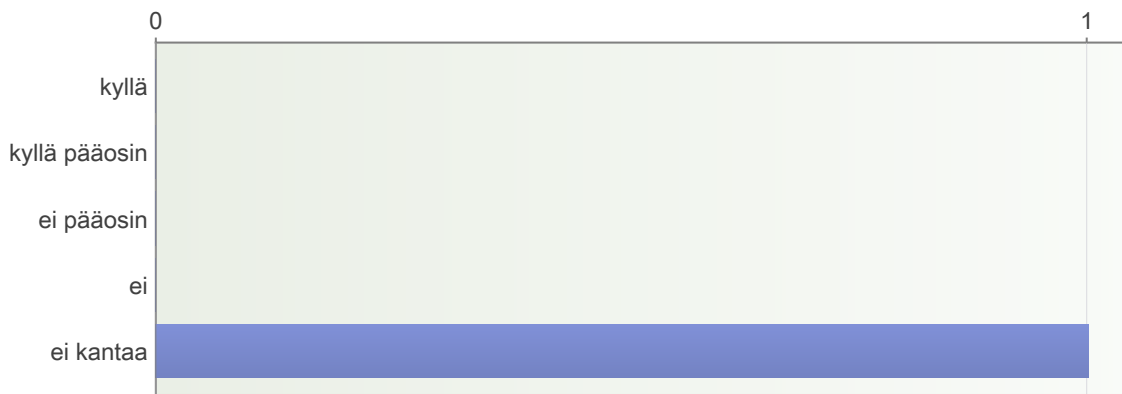
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten esitysluonnoksessa todetaan, verojärjestelmän näkökulmasta etenkin pidemmällä aikavälillä paras vaihtoehto olisi ansiotuloverotuksen laajempi uudistus. Se mm. yksinkertaistaisi verojärjestelmää. Uudistuksen toteuttaminen vaatisi lisäkevennyksiä verotukseen, mitä pidetään ongelmallisena tässä taloudellisessa tilanteessa. Ottaen huomioon Suomen ansiotulojen verotuksen kireä taso ja ankara progressio, on selvää, että ansiotuloveroa tulisi edelleen keventää ja progressiota lieventää. Tämän vuoksi uudistus tulisi toteuttaa laajempina reformina, joka samalla edistäisi osaltaan talouskasvua.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

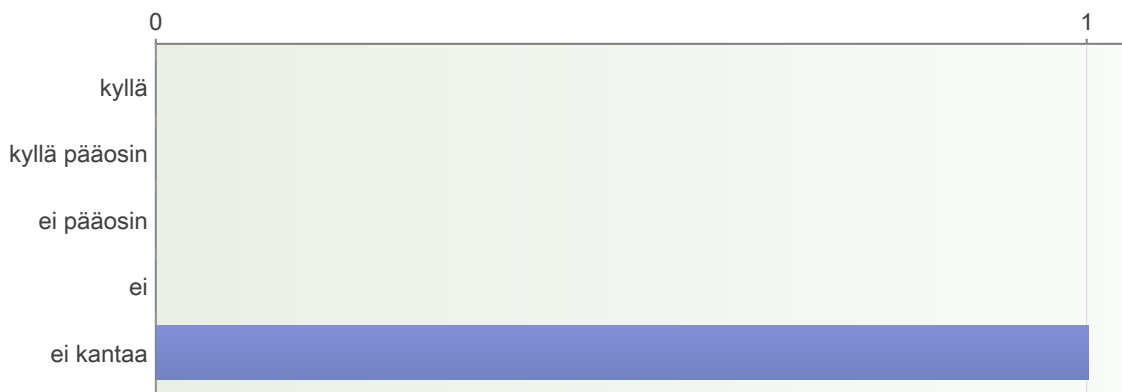
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ei vaikutuksia toimintaamme.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.